

Sanja Cvetnić

Slika *Povratak sv. Obitelji iz Hrama sa sv. Antunom Padovanskim* Gian Antonija Guardija i posttridentska ikonografija u osmanskoj Bosni

Slika malih dimenzija *Povratak sv. Obitelji iz Hrama sa sv. Antunom Padovanskim* objavljena je prvi put u katalogu izložbe *Franjevci Bosne i Hercegovine na raskršću kultura i civilizacija* (1987.; 1988.). Nedugo potom Grgo Gamulin (1992.) pripisao ju je Gian Antoniju Guardiju. Zbog pogrešno navedena smještaja (franjevački samostan u Visokom) i netočnoga ikonografskoga čitanja (slika je bila naslovljena *Marija sa sv. Anom, sv. Joakimom i sv. Antunom Padovanskim*), bilo ju je teško naći nakon rata u Bosni i Hercegovini (1992. – 1995.). Nalazi se zapravo u franjevačkom samostanu na Petrićevcu kraj Banja Luke, 200-tinjak kilometara od Visokoga. Ikonografija pripovijeda slavni odlomak iz Lukina Evanđelja (Lk 2, 48-52), a kompozicija se ugleda na oltarnu palu Pietera Pauwela Rubensa za isusovačku crkvu u Antwerpenu iz kasnoga razdoblja slikareve aktivnosti i sa znatnim udjelom radionice. Rubensovu sliku je preveo u grafički medij flamanski bakrorezac Schelte à Bolswert i upravo se njegovim bakrorezom mogao poslužiti Gian Antonio kao predloškom. Bolswert je u potpisu naznačio na koji se dio Evanđelja odnosi ikonografija: ET ERAT SUBDITUS ILLIS, Luc. 2. S obzirom na male dimenzije koje ne dopuštaju da sliku promatramo kao dio oltarne dekoracije, kao i činjenica da je uz Svetu Obitelj prikazan i veliki franjevački svetac – sv. Antun Padovanski – Guardijeva slika na Petrićevcu mogla je poslužiti kao poticaj za vizualnu meditaciju o pokornosti kako bi ojačala bosanske franjevce u njihovu teškom zadatku – prihvatu *tempus tacendi* (nasuprot *tempus loquendi* velikoga propovjednika sv. Antuna) – u osmanskoj Bosni.